

Tēze. Par terminēta darba līguma spēku.

**Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Senāta
2005.gada 9.febrāra**

SPRIEDUMS

lietā Nr. SKC – 53

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs senators R.Krauze,
 senatore R.Zaķe,
 senators I.Fridrihsons,

2005.gada 9.februārī Rīgā izskatīja atklātā sēdē civillietu sakarā ar M.K. kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2004.gada 6.septembra spriedumu M.K. prasībā pret Latvijas Sarkanā Krustu par atjaunošanu darbā un vidējās izpeļņas par darba piespiedu kavējumu piedziņu.

Noklausījies senatora R.Krauzes ziņojumu, M.K. paskaidrojumu, ka kasācijas sūdzība apmierināma un Latvijas Sarkanā Krusta pārstāves I.D. paskaidrojumu, ka spriedums atstājams negrozīts, Senāts

k o n s t a t ē j a

Latvijas Sarkanais Krusts 2002.gada 6.augustā noslēdza ar M.K. darba līgumu Nr.274, pieņemot viņu darbā par līdzekļu piesaistīšanas speciālisti. Līguma 4.punktā atrunāts, ka tas noslēgts uz laiku līdz 2002.gada 31.decembrim. Ja pēc šī darba līguma izbeigšanās neviena no pusēm nav pieprasījusi līgumu izbeigt un darba attiecības faktiski turpinās, līgums skaitās pagarināts uz nenoteiktu laiku pēc iepriekšējiem noteikumiem.

Latvijas Sarkanā Krusta ģenerālsekretārs 2003.gada 6.janvārī ar rīkojumu Nr.2-8-AD071-002 sakarā ar termiņa izbeigšanos ar 2003.gada 1.janvāri atbrīvoja M.K. no darba.

M.K., pamatojoties uz Darba likuma 29.panta piekto daļu, 45.panta ceturto daļu, 69.panta pirmo daļu, 113.panta pirmo daļu, 124.pantu un 126.panta pirmo daļu, cēla prasību pret Latvijas Sarkanā Krustu par 2003.gada 6.janvāra rīkojuma atzīšanu par spēkā neesošu, darba algas piedziņu par 2002.gada decembri Ls 300 un ikmēneša Ls 300 piedziņu par darba piespiedu kavējumu sākot ar 2003.gada 6.janvāri. Vēlāk prasība papildināta ar lūgumu piedzīt arī Ls 415,34 kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu no 2003.gada līdz 2004.gada 1.jūnijam.

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa 2004.gada 1.jūnijā nosprieda prasību noraidīt.

Izskatījusi M.K. apelācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2004.gada 6.septembra spriedumu prasību noraidīja.

Apelācijas instances tiesa atzina, ka ar atbildētāja 2002.gada 3.decembra rīkojumu darbiniekiem pagarinātas Ziemassvētku brīvdienas no 2002.gada 24.decembra līdz 2003.gada 6.janvārim.

Darba likuma 16.panta piektā daļa nosaka, ka gadījumā, kad termiņš izbeidzas nedēļas atpūtas dienā vai svētku dienā, par termiņa pēdējo dienu atzīstama nākamā darbadiena. Tā kā prasītājas darba līgums izbeidzās 2002.gada 31.decembrī, kas bija svētku diena un Ziemassvētku brīvdienas bija noteiktas līdz 2003. gada 6. janvārim, darbiniecei pēdējā darba diena bija 2003.gada 6.janvāris.

Lietā nav strīda par to, ka 2003.gada 6.janvārī M.K. iepazīstināta ar rīkojumu par darba attiecību izbeigšanos. Tādēļ nav pamata uzskatīt, ka darba attiecības turpinājušās pēc darba līguma termiņa beigšanās un līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka darba līgums noslēgts uz nenoteiktu laiku saskaņā ar Darba likuma 45.panta ceturto daļu.

Nemot vērā, ka darba tiesiskās attiecības starp pusēm ir izbeigtas saskaņā ar Darba likuma 113.panta pirmo daļu un nav pamata atjaunot viņu darbā, nav pamata piedzīt arī vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējumu un kompensāciju par atvaļinājumu.

Kasācijas sūdzībā M.K. lūdz Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2004.gada 6.septembra spriedumu atcelt un lietu nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesai. Kasatore norāda, ka apelācijas instances tiesa nepamatoti piemērojusi Darba likuma 16.panta piekto daļu, kaut gan vajadzēja piemērot šī panta sesto daļu.

Vadoties no Civillikuma 3.panta – laika posmā no 2002. gada 31.decembra līdz 2003.gada 5.janvārim, M.K. iegūtās tiesības paliek neskartas, proti, iestājas Darba likuma 45.panta ceturkā daļā paredzētās tiesības, kas apliecina darba līgumu uz nenoteiktu laiku.

Tiesas kolēģija nav ievērojusi Darba likuma 125.panta nosacījumus, kā arī pārkāpusi Civilprocesa likuma 97.panta trešo daļu, nedodot vērtējumu, kāpēc tā nav ņēmusi vērā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņā minētos faktus par darba tiesisko attiecību esamību pēc 2002. gada 31. decembra. Tāpat tiesa nav ņēmusi vērā to, ka atbildētājs nav pierādījis vai pamatojis savus iebildumus. Nav izvērtēta Valsts darba inspekcijas 2004.gada 15.aprīļa izziņa Nr.11-11/1015 par pieļautajiem Darba likuma pārkāpumiem un administratīvo sodu par tiem. Šis dokuments pierāda prasītājas faktiskās darba attiecības, kas ir pamats darba līgumam uz nenoteiktu laiku.

Paskaidrojumos sakarā ar kasācijas sūdzību Latvijas Sarkanais Krusts norāda, ka ar Administratīvās rajona tiesas 2004.gada 4.novembra spriedumu Valsts Darba inspekcijas uzliktais administratīvais sods ir atcelts. Atbildētājs lūdz kasācijas tiesvedību izbeigt.

Senāts, pārbaudījis lietas materiālus un apsvēris kasācijas sūdzības motīvus, atzina, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas spriedums atbilst likuma prasībām un atstājams negrozīts.

Civillietu tiesas kolēģija pareizi piemērojusi Darba likuma 16. panta piekto daļu, atzīstot, ka Latvijas Sarkanā Krusta ģenerāldirektors ar savu 2002.gada 3.decembra rīkojumu noteicis darbiniekiem Ziemassvētku brīvdienas no 2002.gada 24.decembra līdz 2003.gada 6.janvārim, tādēļ pamatoti atzīts, ka prasītājas pēdējā darba diena pēc terminētā darba līguma bija 2003.gada 6.janvāris. Pie šādiem apstākļiem nav pamats atzīt, kā terminētais darba līgums jau kļuvis par darba līgumu uz nenoteiktu laiku, kā to prasa prasītāja. Tāpēc arī nepamatota ir prasītājas atsaukšanās uz Darba likuma 45. panta ceturto daļu.

Kļūdaina ir prasītājas atsaukšanās uz Darba likuma 125. pantu, kas regulē darbinieka un darba devēja tiesiskās attiecības sakarā ar darba uzteikumu.

Senāts atzīst, ka nav tiesiskas nozīmes atsaucei kasācijas sūdzībā uz Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņu par darba tiesisko attiecību spēkā esamību, jo darba tiesisko attiecību vērtējumu strīda gadījumā kompetenta sniegt tikai tiesa. Tiesas sprieduma pareizību nevar ietekmēt arī norāde kasācijas sūdzībā par administratīvo sodu, kas uzlikts darba devējam, bet kas ar tiesas spriedumu atcelts.

Nepamatotas ir norādes kasācijas sūdzībā uz procesuālo tiesību normu pārkāpumiem. Nav pamata atzinumam, ka pārkāpti Civilprocesa likuma 93. panta ceturtais daļas un 97. panta trešās daļas noteikumi, jo apelācijas instances tiesa noskaidrojusi un izvērtējusi visus pierādījumus, kam nozīme lietā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 1.punktu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts

n o s p r i e d a

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2004.gada 6.septembra spriedumu atstāt negrozītu, bet prasītājas M.K. kasācijas sūdzību noraidīt.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs senators

R.Krauze

Senatore

R.Zaķe

Senators

I.Fridrihsons